

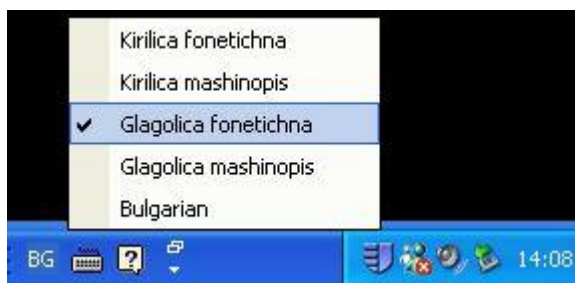
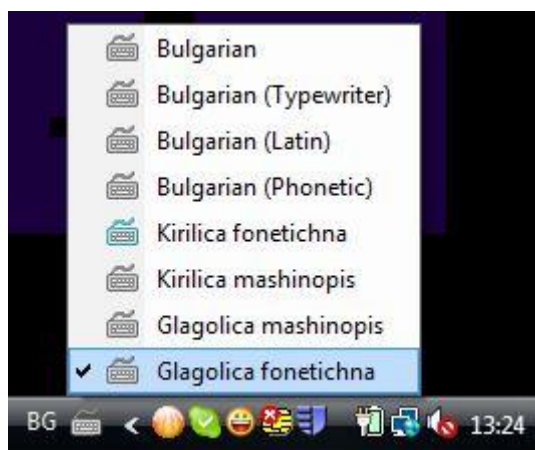
програмата setup.exe с двойно щракване на ляв клавиш на мишката върху надписа, която извършва инсталацията на клавиатурния драйвер.

За да инсталираме Кирилица с клавиатурна подредба БДС като на машина за писане влизаме в каталога „BG_klaviaturi_star_pravopis”, след което влизаме в подкаталога „kiril_tw”. Стартираме програмата setup.exe с двойно щракване на ляв клавиш на мишката върху надписа, която извършва инсталацията на клавиатурния драйвер.

За да инсталираме Глаголица с фонетична клавиатурна подредба, влизаме в каталога „BG_klaviaturi_star_pravopis”, след което влизаме в подкаталога „glag_fon”. Стартираме програмата setup.exe с двойно щракване на ляв клавиш на мишката върху надписа, която извършва инсталацията на клавиатурния драйвер.

За да инсталираме Глаголица с клавиатурна подредба като на като на машина за писане БДС, влизаме в каталога „BG_klaviaturi_star_pravopis”, след което влизаме в подкаталога „glag_tw”. Стартираме програмата setup.exe с двойно щракване на ляв клавиш на мишката върху надписа, която извършва инсталацията на клавиатурния драйвер.

След инсталиране, за да изберем една от инсталираните клавиатури, натискаме с десен бутон на мишката върху иконката за избор на език, което на картинката по-долу е показано с BG. Ако сме инсталирали повече от една българска клавиатурна подредба, до иконката BG се появява допълнителна иконка на малка клавиатура, както се вижда на картинката по-долу. Отново с десен клавиш на мишката натискаме върху тази иконка и над нея се показва списък с инсталираните в момента клавиатурни подредби, и отново с мишката маркираме нашия избор. В примера по-долу се виждат инсталирани три различни български клавиатурни подредби.

Така изглежда в Windows Vista, а така в Windows XP

Употреба на фонетичната клавиатура Кирилица.

На следващата страница е показана подредбата на фонетичната българска клавиатура съдържаща буквите от стария ни правопис. За избиране на главна буква е достатъчно да натиснете клавиша Shift заедно с клавиша на желаната буква. Буквите са подредени съгласно новата българска клавиатурна фонетична подредба използвана в Windows Vista.

Въвеждането на буквата Ж/ж става чрез натискането на бутон Alt-Gr (или десен клавиш Alt) след което натискаме клавиш Е (латинско) или клавиш „{”. Въвеждането на буквата Ъ/ъ става чрез натискането на бутон Alt-Gr след което натискаме клавиш Y (латинско). Естествено ако искаме в този случай да въведем главна буква е необходимо към горепосочената комбинация да се натисне допълнително клавиш Shift, тоест първоначално натискаме клавишите Alt-Gr + Shift, а след това клавиша на съответната буква от стария правопис. Подобно се въвеждат останалите букви ю, а, ъа и ъж.

Допълнително за улеснение знаците Ж/ж и Ъ/ъ могат да се въвеждат само с една ръка чрез натискане на комбинацията от клавиши Alt-Gr + „<” или евентуално Alt-Gr + „>”. Тази комбинация клавиши е подбрана така, че клавишите да са съседни и тяхното едновременно натискане е бързо и удобно.

Малки букви на фонетичната българска клавиатурна подредба

ю	1	2	3	4	5	6	7	8	9	о	-	=	Backspace
Tab	ч	ш	е	р	т	ъ	у	и	о	п	я	щ	Enter
Caps	а	с	д	ф	г	х	й	к	л	:	/	ь	
Shift	ъ	з	ж	ц	в	б	н	м	,	.	/		Shift
Control	Alt	[SP]										Alt	Control

Главни букви на фонетичната българска клавиатурна подредба

Ю	!	@	№	§	§	€	§	*	()	-	+	Backspace
Tab	Ч	Ш	Е	Р	Т	Ъ	У	И	О	П	Я	Щ	Enter
Caps	А	С	Д	Ф	Г	Х	Й	К	Л	:	"	Ь	
Shift	ъ	З	Ж	Ц	В	Б	Н	М	"	"	?		Shift
Control	Alt	[SP]										Alt	Control

Малки букви (натиснат десен Alt) на фонетичната българска клавиатурна подредба

	*	*	*	*	*								Backspace
Tab			А					Ю	Ж		ъ		Enter
Caps													
Shift	Ж							ІА	ІЖ				Shift
Control	Alt	[SP]										Alt	Control

Главни букви (натиснат десен Alt+Shift) на фонетичната клавиатурна подредба

	*	*	*	*	*								Backspace
Tab			А					Ю	Ж		ъ		Enter
Caps													
Shift	Ж							ІА	ІЖ				Shift
Control	Alt	[SP]										Alt	Control

Употреба на клавиатура БДС Кирилица, като при пишещите машини.

На следващата страница е показана подредбата на българска клавиатура БДС съдържаща буквите от стария ни правопис. За избиране на главна буква е достатъчно да натиснете клавиша Shift заедно с клавиша на желаната буква. Буквите са подредени съгласно новата българска клавиатурна подредба използвана в Windows Vista.

Въвеждането на буквата Ъ/ъ става чрез натискането на бутон **Alt-Gr** (или десен клавиш **Alt**) след което натискаме клавиш „С” (латинско) или „Е” (латинско). Въвеждането на буквата Ж/ж става чрез натискането на бутон **Alt-Gr** след което натискаме клавиш „S” (латинско). Естествено ако искаме в този случаи да въведем главна буква е необходимо към горепосочената комбинация да се натисне допълнително клавиш **Shift**, тоест първоначално натискаме клавишите **Alt-Gr + Shift**, а след това клавиша на съответната буква от стария правопис. Подобно се въвеждат останалите букви ю, ъ, ѝ и џ.

Допълнително за улеснение знаците Ж/ж и Ъ/ъ могат да се въвеждат само с една ръка чрез натискане на комбинацията от клавиши Alt-Gr + „<” или евентуално Alt-Gr + „>”. Тази комбинация клавиши е подбрана така, че клавишите да са съседни и тяхното едновременно натискане е бързо и удобно.

Употреба на клавиатура Глаголица с фонетичната клавиатурна подредба.

На по-следващата страница е показана подредбата на фонетичната клавиатура Глаголица. За избиране на главна буква е достатъчно да натиснете клавиша **Shift** заедно с клавиша на желаната буква. Буквите са подредени фонетично спрямо латинските означения на стандартна (QWERTY) клавиатура.

Тъй като за момента броя шрифтове използващи кодиране на знаците от Глаголица е ограничен, много е важно инсталирането на такъв шрифт в системата ви преди употреба на Глаголицата, в противен случай знаците и няма да са видими. За Глаголицата подходящи са само: **Dilyan** и **TITUS Cyberbit Basic**. И двата са приложени в каталога **Fonts**.

Инсталиране на допълнителни шрифтове.

В документа Shriftove.pdf са демонстрирани разнообразни шрифтове, подходящи за Глаголицата и стария български правопис. Тези шрифтове са приложени в каталога **Fonts** от където могат да се инсталират преди употреба. Инсталирането на даден шрифт в Windows Vista става като с десен клавиш на мишката цъкнем върху съответния шрифт и изберем опцията **Install**. Друг начин за инсталиране е като хванем с мишката дадения файл на шрифта и го пуснем върху иконата **Fonts** намираща се в каталога **Control panel**.

Малки букви на българска клавиатурна подредба БДС (пишеща машина)

~	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	-	.	Backspace
Tab	,	у	е	и	ш	щ	к	с	д	з	ц	;	Enter
Caps	ъ	я	а	о	ж	г	т	н	в	м	ч	(
Shift	ъ	ю	й	ѝ	ж	ф	х	п	р	л	б		Shift
Control	Alt	[sp]										Alt	Control

Главни букви на българска клавиатурна подредба БДС (пишеща машина)

~	!	?	+	"	%	=	:	/	_	№	Г	У	Backspace
Tab	ы	у	е	и	ш	щ	к	с	д	з	ц	&	Enter
Caps	Ъ	Я	А	О	Ж	Г	Т	Н	В	М	Ч)	
Shift	ъ	Ю	Й	ѝ	Ж	Ф	Х	П	Р	Л	Б		Shift
Control	Alt	[sp]										Alt	Control

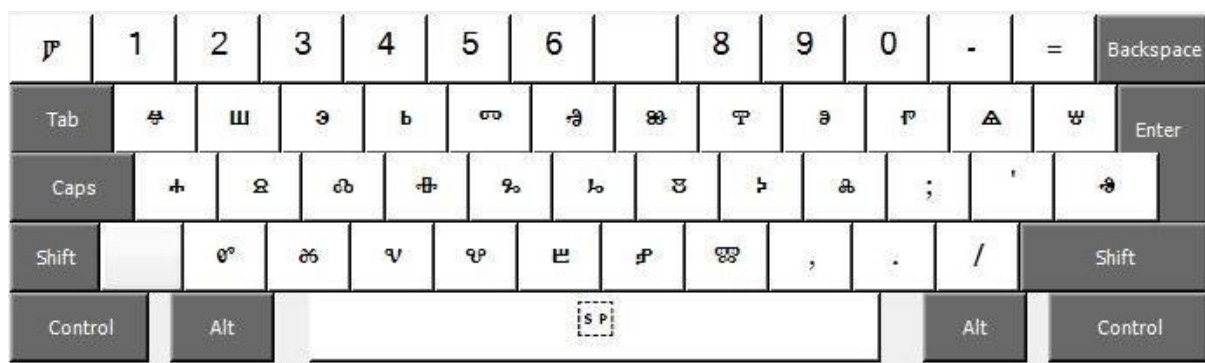
Малки букви (натиснат десен Alt) на българска клавиатурна подредба БДС

													Backspace
Tab			А					Ю					Enter
Caps		ъ		Ж	Ѳ								
Shift				Ѳ									Shift
Control	Alt											Alt	Control

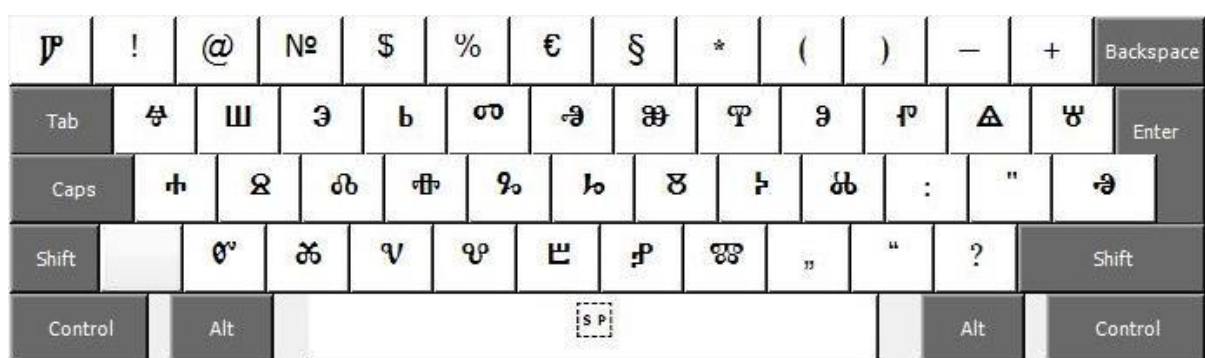
Главини букви (натиснат десен Alt+Shift) на българска клавиатурна подредба БДС

													Backspace
Tab			А					Ю					Enter
Caps		ъ		Ж	Ѳ								
Shift				Ѳ									Shift
Control	Alt											Alt	Control

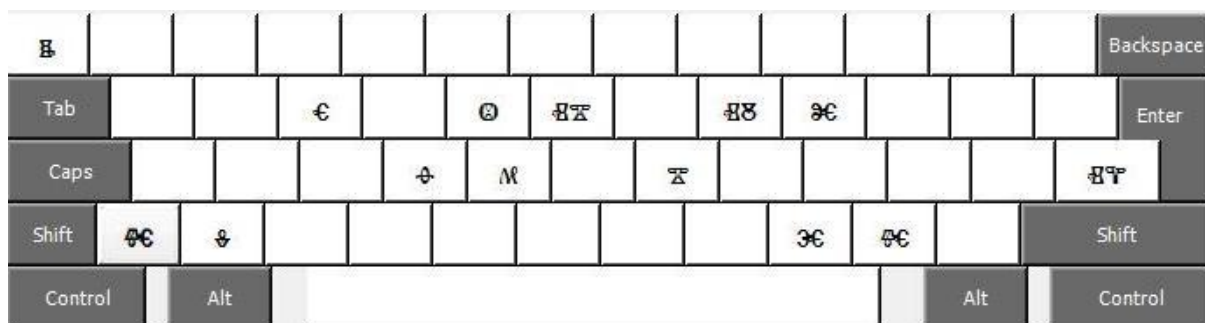
Малки букви на Глаголицата с фонетична клавиатурна подредба

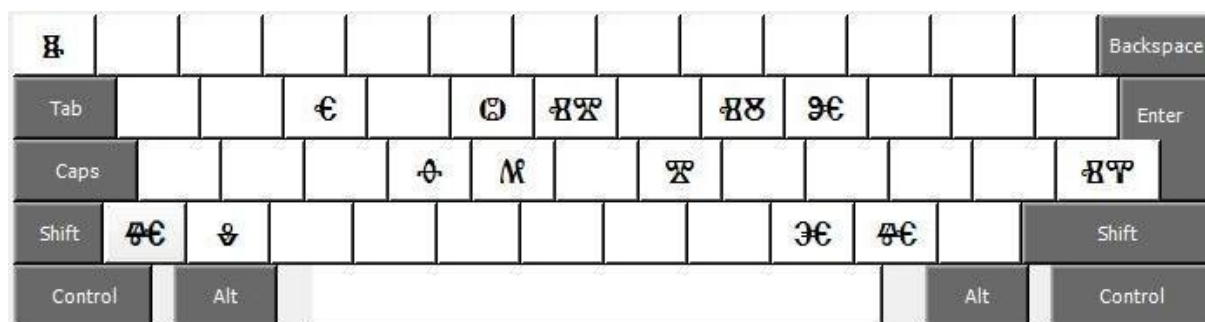
Главни букви на Глаголицата с фонетична клавиатурна подредба

Малки букви (натиснат десен Alt) на Глаголицата с фонетична подредба

Главни букви (натиснат десен Alt+Shift) на Глаголицата с фонетична подредба

Употреба на клавиатура Глаголица с машинописна подредба.

На по-следващата страница е показана подредбата на тази клавиатура Глаголица. За избиране на главна буква е достатъчно да натиснете клавиша **Shift** заедно с клавиша на желаната буква. Буквите са подредени фонетично спрямо латинските означения на стандартна (QWERTY) клавиатура.

Тъй като за момента броя шрифтове използващи кодиране на знаците от Глаголица е ограничен, много е важно инсталирането на такъв шрифт в системата ви преди употреба на Глаголицата, в противен случай знаците и няма да са видими. За Глаголицата подходящи са само: **Dilyan** и **TITUS Cyberbit Basic**. И двата са приложени в каталога **Fonts**.

Таблица показваща съответстващите клавиши за подредба на клавиатурите Кирилица и Глаголица спрямо стандартна клавиатура обозначена с латински букви. В скоби са дадени знаците които се извеждат с клавиш **Alt-Gr**. Колоната **Лат, фон** показва кой латински знак отговаря за съответната българска фонетичната подредба. Колоната **Лат, БДС** показва кой латински знак отговаря за съответната българска машинописна подредба

Лат, фон	Лат, БДС	Кирилица	Глаголица
A	D	А	Ⓐ
B	? /	Б	Ⓑ
C	[{	Ц	Ⓒ
D	O	Д	Ⓓ
E	E	Е (А)	Ⓔ (Ⓔ)
F	B	Ф	Ⓕ (Ⓕ)
G	H	Г	Ⓖ (Ⓖ)
H	N	Х	Ⓗ
I	R	И (ІЄ)	Ⓘ (Ⓘ)
J	X	Й	Ⓝ (Ⓝ)
K	U	К	Ⓚ
L	> .	Л	Ⓛ
M	: ;	М	Ⓜ
N	K	Н	Ⓝ
O	F	О (Ж)	Ⓞ (Ⓞ)
P	M	П	Ⓟ

Q	' “	Ч	Ⓖ
R	< ,	Р	Ⓡ
S	I	С	Ⓢ
T	J	Т	Ⓣ (Ⓣ)
U	W	У	Ⓤ
V	L	В	Ⓥ
W	T	Ш	Ⓦ
X	G	Ж	Ⓧ
Y	C	Ъ	Ⓨ (Ⓨ)
Z	P	З	Ⓩ (Ⓩ)
~ `	Z	Ю	Ⓣ (Ⓣ)
[{	S	Я (Ѣ)	Ⓛ
] }	Y	Щ	Ⓦ
~ #	A	Ь	Ⓨ (Ⓨ)
< ,		(ІА)	(Ⓡ)
> .		(ІЖ)	(Ⓞ)
Клав иш 102			Ⓡ (Ⓡ)

Малки букви на Глаголицата с машинописна клавиатурна подредба

~	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	-	.	Backspace
Tab	,	Ѧ	Ѣ	Ѥ	Ѧ	Ѩ	Ѭ	Ѯ	Ѱ	Ѳ	Ѵ	;	Enter
Caps	Ѧ	Ѣ	Ѥ	Ѧ	Ѩ	Ѭ	Ѯ	Ѱ	Ѳ	Ѵ	Ѷ	Ѹ	
Shift	\	Ѧ	Ѣ	Ѥ	Ѧ	Ѩ	Ѭ	Ѯ	Ѱ	Ѳ	Ѵ	Ѷ	Shift
Control	Alt	SP										Alt	Control

Главни букви на Глаголицата с машинописна клавиатурна подредба

~	!	?	+	"	%	=	:	/	_	№	I	V	Backspace
Tab	ѦѴ	ѦѢ	ѢѢ	ѢѤ	ѢѦ	ѢѨ	ѢѬ	ѢѮ	ѢѰ	ѢѲ	ѢѴ	ѢѸ	Enter
Caps	ѦѴ	ѢѢ	ѢѤ	ѢѦ	ѢѨ	ѢѬ	ѢѮ	ѢѰ	ѢѲ	ѢѴ	ѢѶ	ѢѸ	
Shift		ѦѴ	ѢѢ	ѢѤ	ѢѦ	ѢѨ	ѢѬ	ѢѮ	ѢѰ	ѢѲ	ѢѴ	ѢѶ	Shift
Control	Alt	SP										Alt	Control

Малки букви (натиснат десен Alt) на Глаголицата с машинописна подредба

													Backspace
Tab			ѦѢ	ѢѢ							ѢѴ		Enter
Caps	ѦѴ			ѢѢ		ѢѦ	ѢѨ						
Shift		ѢѢ	ѢѤ	ѢѦ	ѢѨ	ѢѬ	ѢѮ						Shift
Control	Alt											Alt	Control

Главни букви (натиснат десен Alt+Shift) на Глаголицата с машинописна подредба

													Backspace
Tab			ѦѢ	ѢѢ							ѢѴ		Enter
Caps	ѦѴ			ѢѢ		ѢѦ	ѢѨ						
Shift		ѢѢ	ѢѤ	ѢѦ	ѢѨ	ѢѬ	ѢѮ						Shift
Control	Alt											Alt	Control

Програмата е безплатна и е предназначена за свободно разпространение. Ако имате някакви коментари относно работата на програмата, пратете ги на адрес: info@beinsadouno.net

Създавайки тази програма, наша цел е да подпомогнем разпространението и употребата на красивия българския стар правопис съдържащ буквите Ъ (ят, двойно е или е-двойно), Ж (голям юс или широко ъ), компютърният набор на старобългарски текстове съдържащи буквите ю, ѡ, ѣ, ѥ и някои допълнителни знака, както и на печатни произведения на глаголица.

Тези програми са изготвени с помощта на програмата „Microsoft Keyboard Layout Creator 1.4”, която е продукт на фирмата Microsoft. Инсталираните клавиатурни подредби могат да бъдат по всяко време отинсталирани чрез стандартните механизми за отинсталиране на програми в средата Windows.

Някой клавиатури имат по 102 клавиша. Картинките на клавиатурните подредби в края на този документ показват именно такива клавиатури. Ако вашата клавиатура е по стандарта на 101 бутон, то един от клавишите показани на тези рисунки ще липсва на клавиатурата ви (става въпрос за клавиша намиращ се между клавишите на латинските знаци „\” и „Z”, което е в долната лява част клавиатурата). Това обаче не пречи съществено понеже всички букви от българската азбука, заедно с буквите от стария ни правопис са достъпни както комбинация от натиснати едновременно клавиши, както бе описано по-горе. Буквата Ъ/ѥ притежава самостоятелен бутон на клавиатурите имащи 102 бутон. Ако клавиатурата ви има само 101 бутон, то този клавиш липсва. Независимо от това каква клавиатура притежавате, знаците Ъ/ѥ и Ж/ж могат да се въвеждат в комбинация с допълнителен клавиш. При употреба на Кирилица и Глаголица е препоръчителна употребата на клавиатури имащи 102 бутон, понеже тези азбуки притежават повече букви (30 и 40 букви съответно) отколкото латинската азбука (само 26 знака).

Употребата на допълнителните знаци е например такава: ъ ъ ъ ъ ъа.

Разрешаване на евентуални проблеми възникнали при инсталирането на различни клавиатурни програми

Подобен проблем би могъл да се изразява като неправилни надписи описващи езика на клавиатурата (виж рисунките на стр. 2). Това означава че вероятно са се получили грешки в регистъра на системата, който е най добре да бъдат отстранени чрез програма почистваща този регистър. Ръчно редактиране на този регистър не се препоръчва.